

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Thursday's Edition \$2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 6114. Establ. 1908

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

FIRST EDITION

PIRMOJI LAIDA

KAINA 2 CENTAI
PRICE CENTSCHICAGO, ILLINOIS, KETVIRTADIENIS, RUGPJUČIO (AUGUST) 21 D., 1919 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI-VOL. IV. No. 197

S. V. kariuomenė isibriovė Meksikon

Raitarija vejasi plėšikus; lakunai mėtė bombas

VARGIAI PABEGSIA PLĖSIKAI.

Taip sako armijos oficerai.

Marfa, Tex., rugp. 20.—Armijos oficerai čia yra nuomonės, jog vargiai galėsį pasprūsti meksikoniški plėšikai, kuomet keturi amerikoniški lakstytuvai įskrido Meksikon, tenai įžiūrėjo plėšikų stovyklą ir pametė eksploduojančių bombų.

Amerikoniški lakstytuvai gerai aprūpinti bombomis ir amunicija.

Taip pat čia pranešta, jog keturios aštunto Suv. V. raitarijos pulko kompanijos, kurios isibriovė Meksikon, užtikusios vienoj vietoj plėšikus.

KARIUOMENĖ EINA PIRMYN.

Aną veda paliuosuotų lakunų.

Marfa, Tex., rugp. 20.—Suv. Valstijų raitarija su lakunų pagalba persikėlė vakar per upę Rio Grande Meksikon ir pasileido per šlaitus ir kalnus su tikslu sugauti plėšikus, katrie buvo pagrobę amerikoniškų lakunų.

Gauta žinių, jog kariuomenė Meksikoje vakar susidūrė su smarkia vėtra, taip kad veikimas kai kuriam laikui buvo sustiprintas.

Kareiviai tečiaus aprūpinti nuo lietaus apsiautalais, turi pasiėmę kelioms dienoms provizijos.

Kariuomenė sutiks didelių sunkenybių kalnuotoj šalyj. Jei bus norima butinai surasti meksikonus plėšikus, prisiėsi iškrėsti visus kalnus ir visus užkaborius. Tas nelengva padaryti.

Anot paliuosuotų lakunų pasakojimo, plėšikų vadas yra Renteria. Jis sukalbės gerai angliškai. Yra tarnavęs ant geležinkelio Suv. Valstijose, Toje tarnyboje praradęs ranką ir koją.

Plėšikų gauja sudaro apie 20 vyrų.

Kariuomenės veikime vadovaujančią rolę atlieka paliuosuotų lakunų.

PRINCAS ATSIŠAKĖS SOSTO.

Paryžius, rugp. 20.—Iš Rumunijos sostinės Bucharesto pranešama, jog rumunų sosto įpėdinis, princas Karolis, atsisakęs sosto.

Sakoma, jis vedęs nekarališkos giminės moterį ir už tą tėvo buvęs nubartas.

S. V. LAKUNŲ PALIUOSUOTA NUO PLĖSIKŲ.

Plėšikai apvilti, negavo visų pinigų.

Marfa, Tex., rugp. 20.—Suv. Valstijų lakunų leitenantu Peterson ir Davis paliuosuotų nuo plėšikų užmokant aniems tik \$7,500.

Reikalaujamus pinigus, \$15,000, plėšikams nakčia pristatė S. V. armijos kapitonas Matlack. Jis nuvyko raitas nurodyton vieton, Meksikos pusėje, nepertoliansia nuo Suv. Valstijų sienos.

Kapitonas išmokėjo \$7,500 už lakuną Petersoną ir šitas mėjo savais keliais į Suv. Valstijų šoną. Kapitonas jį praleido per rubežų ir sugrįžo paliuosuoti lakuną Davisą.

Besikalbant su plėšikais, kapitonas liepė lakunui Davisui šokti ant jo arkno. Tas tuojaus taip padarė. Kapitonas staiga sukirto arkli pentiniais ir arklys kaip vėsula abudu nunešė į S. Valstijų šoną.

Plėšikai taip ir palikta bešaukiant sustoti. Neteko jie reikalaujamų \$7,500.

Paklydo beskrizdamu.

Netoliausia šio miesto (Marfa) yra miestelis Candelaria. Šale pastarojo eina upė Rio Grande, kuri atidalina Suv. Valstijas nuo Meksikos.

Už keliolikos mylių nuo Candelaria iš Meksikos šono upėn Rio Grande įplaukia taip pat didelė upė Rio Conchos. Ta upė ima pradžia Meksikos gilumoje.

Aną sekmadienį abudu lakunų išskrido iš Candelaria apžvalgomu tikslais. Beskrindant jiedu pasiekė upę Conchos ir ten besizvalgydamu susimaišė. Toliaus skiriant tos upės pėdsakiais jiedu pamanė, jog įsiskrudę Rio Grande papui.

Pradėjus neveikti lakstytuvams jiedu nusileido netoliausia Conchos upės manydamu, kad esą nepertoliansia nuo Candelaria. Paliko tad lakstytuvu ir pasileido pesčiu neva ant Candelaria. Bet vietoje Candelaria jiedu ejo Meksikos gilumon.

Taip jiedu trankėsi nuo sekmadienio pusiaudienio ligi trečiadienio (rugp. 14), kuomet juodu plėšikai nutvėrė ir nusivedė į kalnus.

Lakunų pasakoja, kad plėšikai su jais gražiai apsiėjo. Davė užtekintai valgyti. Bet jiedu ligi paliuosavimo nuolat turėjusiu omenėje, jog randasi ne Meksikoje, bet Texase.

Per kelias dienas praleidžiusiu daug sunkių valandų. Bu-

KARĖS SEKRETORIUS STOVĖJŲ 567,000 ARMIJĄ.

Priešinas atskiriam oro laivyno departamentui.

Washington, rugp. 20.—Karės sekretorius Baker prieš senato militarinių reikalų subkomitetą gynė savo pasiūlymą, kad nuolatinių S. Valstijų armijoj būtų 576,000 vyrų. Sakė, kad tokia armija butinai reikalinga šiais neramiaisiais visam pasaulij laikais. Pažymėjo, jog jis negerai pasielgtų, jei reikalautų mažesnės skaitlini armijos.

Savo nurodymų metu sekretorius išreiškė prielankumą, kad S. Valstijų kolonijose kareiviavimam būtų imami vietų gyventojai. Iš jų būtų galima sudaryti atskirus kariuomenės skyrius. Tas daug palengvintų musikiams kareiviams, kuriems nepersmagiausia tarnauti tarpe svetimų žmonių.

Sekretorius priešinas atskiriam oro laivyno departamentui, kuriam pakeltas sumanymas. Sakė, kad toks atskiras departamentas nereikalingas kadir delto, nes orlaivystė dar tik ima vystytis ir greitai ji bus pastovi.

Pranešė, kad S. Valstijos turi 10,718 lakstytuvų, iš kurių 3,328 yra vartojime. Lakstytuvų tipai kirkas geresni, kaip Europoje.

ANGLAI NUSKANDINO 4 BOLŠEVIKŲ LAIVUS.

Anglai neteko trijų motorinių valčių.

Gelsingforsas, rugp. 20.—Gauta žinių, kad anglų karės laivynas turėjo muštį su keliais bolševikų karės laivais Suomijos užlajoje.

Tas įvyko praeitą sekmadienį. Bolševikai neteko keturių karės laivų. Andriei Pervozvannii, Petropavlovsk ir poros kitų.

Anglai prarado tris motorines valtis. Neteko 8 oficerų ir 3 jurininkų.

SUDEGĖ 30 NAMŲ.

Helena, Mont., rugp. 21.—Nuo gaisro daug nukentėjo mažas miestelis East Helena. Sudėgė apie 30 namų.

NUO JURIŲ IR SAUSŽEMIU SPAUDŽIAMAS PETROGRADAS.

Londonas, rugp. 20.—Prasidėjo smarkus prieš Petrogradą veikimas. Pirmausia anglų lakunai su bombardavo Kronštadtą.

Paskui anglų karės laivynas Suomijos užlajoj nuskandino kelis didelius bolševikų karės laivus.

Dabar pranešama, kad prieš bolševikišką rusų armiją sausžemiu pradėjo ofensyvą prieš Petrogradą iš pietvakarinio šono.

Stencklen kaltino Prancūziją, kad ta be reikalo palaiko vokiečių karės nelaisvius. Pažymėjo, kad nelaisvių stovis yra labai blogas.

118 BOLŠEVIKŲ SUIMTA EAST YOUNGSTOWNE.

YOUNGSTOWN, O., rugp. 21.—East Youngstowne užprait naktį federaliai agentai užklupo rusų bolševikų susirinkimą. Pasikviesta pagalbon policija ir 118 bolševikų nugabenta pavieto kalėjiman.

Agentai jiems pertraukė ipusėjusį mitingą, kuriame buvo sakomos išdavikiškos kalbos.

Paskui juos paimta pilnas automobilius raudonų vėliavų ir bolševikiškų raštų.

NUO KAIZERIO GIMINAIČIO ATIMTA MAIS-TAS IR KURAS.

Berlynas, rugp. 21.—Vokiečių valdžiai pavyko patirti, kad buvusio kaizerio giminaitis, princeas Friedrichas Leopoldas, savo rumuose turi susikrovę daug visokio maisto ir kuro, kuomet kiti žmonės badmiriauja.

Valdžios agentai tad konfiskavo visą princeo sukrauta maistą ir kurą.

VOKIEČIAI KOLIONISTAI PAKILO PRIEŠ BOLŠEVIKUS.

Konstantinopolis, rugp. 21.—Pabėgusieji iš Odesos žmonės pasakoja, kad pietinės Rusijos vokiečiai kolionistai, katrie ligšiol gyveno neutraliai, pagaliau pakilo prieš rusus bolševikus. Jie čmė remti priešbolševikiškus kovotojus.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

VOKIEČIAI IŠAUGSTINA AMERIKONUS IR S. V.

Sako, žmoniškai užlaikomi vokiečių nelaisviai.

Berlynas, rugp. 20.—Amerika laimėjo didelį Vokietijos dėkingumą už vokiečių karės nelaisvių gražų užlaikymą, už atliktus didelius darbus vokiečių nelaisvių reikalais Siberijoje.

Taip kalhėjo aną dieną vokiečių nacionalio susirinkimo atstovas Daniel Steucklen, kurs yra podraug narys imperjalės komisijos karės ir civilijų nelaisvių reikalais.

Jis kalbėjo socialistų didžiūmiečių susirinkime, kurs buvo sušauktas užprotestuoti prieš talkininkus už nepaliuosaviną nelaisvių iš Prancūzijos.

Svarbiausias susirinkimo tikslas buvo paraginti vokiečių moteris, kad jos pasidarytų nelaisvių sugrąžinimo reikale. Buvo sakoma ir prirodinėjama, kad moterys visuomet visur turi didesnę įtaką už vyrus, kad moterų pakilimas, rasi, sujudintų talkininkus.

Bloga nelaisviam Japonijoje.

Stencklen kaltino Prancūziją, kad ta be reikalo palaiko vokiečių karės nelaisvius. Pažymėjo, kad nelaisvių stovis yra labai blogas.

ERCGERCOGAS JUOZAPAS NORĖJO REZIGNUOTI.

Jo tą žygį sulaukė monarchistai.

Budapestas, rugp. 20.—Praeitą šeštadienį laikinas Ungarijos valdytojas ergercogas Juozapas buvo nusprendęs rezignuoti iš užimamos šalies gubernatoriaus vietos, kuomet socialistai atsisakė remti valdžią.

Bet valstiečių partijos atstovai ir monarchijos šalininkai perkalbėjo ergercogą pasilikti vietoje. Jis apsiėmė pažymėdamas, kad laikinai pabūsiąs.

TALKININKAI NIEKO NEATSAKO ERGECOGUI.

Paryžius, rugp. 20.—Ungarijos laikinas valdytojas ergercogas Juozapas neseniai buvo klausęs talkininkų pripažinti dabartinę jo valdžią Ungarijoje.

Bet vyriausioji talkininkų taryba nusprendė nieko neatsakyti į tą ergercogo paklausimą.

Bus laukiama, kaip tolesniai eisis ten su nauja ungarių valdžia.

TANKOS GABENAMOS AIRIJON.

Londonas, rugp. 20.—Iš Dublino laikraščiai Evening Standard pranešta, kad tenai specialiu garlaiviu atgabenta visa eilė tankų. Į kai kuriuos Airijos apskrčius pasiūsta daugiau kariuomenės.

Toliaus jis pasakė, kad su vokiečiais nelaisviais gerai apsieinama Italijoje. Bet Japonijoje nelaisviams yra blogiausia. Tenai japonų pavartojamos rytinės metodos nelaisvių palaikyme tuos nelaisvius visai pakerta.

200 amerikonių darbuojasi tarpe vokiečių ir austrų nelaisvių Siberijoje. Ir jie atlieka didelius darbus. Nelaisvių reikalais imperija praleidžia 7 milijonus markių kas mėnesis. Be šito didelės sumos išleidžiamos ir iš privatinųjų versmų.

Susirinkimas padarė protestą prieš premjerą Clemenceau ir prancūzų militarinę valdžią už nepaliuosaviną nelaisvių.

Vokietija bėjosi nelaisvių.

Yra žinių, kad Vokietijos valdžia nelabai pageidauja, kad vokiečiai nelaisviai veiktų sugrąžinti iš Anglijos ir Prancūzijos. Apie tai kalba patys vokiečiai nelaisviai.

Bijosi nelaisvių bolševistinių pažiūrų. Nes kuomet jie visi bus sugrąžinti, visur padidės reikalavimas maisto. Gi jei pastarojo pritrūks, tuomet nuo buvusių nelaisvių reikia laukti kurstymų ir sukilimų.

Abelnai štai kas sakoma: Viešai vokiečių valdžia nevalgvas guldo už nelaisvius. Bet slapta daromos visokios klutys, kad nelaisvių paliuosavimas būtų sutrukdomas.

Konferencija Baltuose Rumuose taikos sutarties reikale

PASAULIO PREKYBA LAUKIA SENATO ŽODŽIO—SAKO PREZIDENTAS.

Prezidentas ragina patvirtinti taikos sutartį.

Washington, rugp. 20.—Baltuose Rumuose vakar prezidentas Wilsonas turėjo viešą konferenciją su senato užsienio reikalų komitetu taikos sutarties klausime.

Prezidentas senatui aiškino taikos sutartį ir su ana tampa surištos tautų sąjungos reikalingumą.

Kaip kituomet, taip ir dabar prezidentas pažymėjo, jog senato privalumas kuoveikiau sutartį patvirtinti ir nemėginti iš tos atskirti tautų sąjungą.

Nes pastaroji yra sutarties pamatas. Be tautų sąjungos negali veikti pati viena taikos sutartis, nes ji būtų be jokios reikšmės.

Toliaus prezidentas pažymėjo, jog prie tautų sąjungos S. Valstijos butinai turi prigulėti, jei nori turėti bent kokią reikšmę pasaulij.

Pasakė, kad tautų sąjunga nepaliečia jokiuo budu S. Valstijų individualybės ir reikalų. Tik sustiprina visam pasaulij taiką.

Reikalingas patvirtinimas sutarties.

Prezidentas Wilsonas senato komitetui nurodė dabartinį normalį stovį Suv. Valstijose

ir visam pasaulij. Pasakė, kad tą stovį palaiko nepatvirtinimas taikos sutarties.

Viso pasaulio prekyba šandie, lukeriuoja, kaip veikiamus senatas ratifikuos sutartį. Nes nuo to priguli pasitaikymas stovio. Nuo ratifikavimo priguli S. Valstijų prekybos išsivystymas.

Šandie tokios tautos, kaip anglų, prancūzų, belgų ir kitų, jau ratifikavo sutartį. Ir tos tautos pasekmingai veikia savo prekybos reikalais.

Suv. Valstijos tuo tarpu neturi ką veikti, savo prekėms nieiško turgavičių, kokių šandie galima pilnai rasti Europoje. Yra tas todėl, kad neratifikuota taikos sutartis.

Ir jei taip toliaus bus, sakė prezidentas, Suv. Valstijos neteks turgavičių ir prekybos.

Gražiai pasikalbėjo su senatoriais.

Po prezidento Wilsono pranešimo, komiteto pirmininkas, senatorius Lodge, padavė prezidentui keliolika klausimų, kuriuos prezidentas atsakė.

Konferencija įvyko rytiniam Baltųjų Rumų sparne. Po konferencijos prezidentas senatorius pakvietė pietauti.

Viskas įvyko kuogražiausia. Yra vilties, kad senatoriai suprato tautų sąjungos tikslus ir svarbą ir todėl gal prielankiau atsineš į sutartį ir pasiūlys senatui ratifikuoti.

RIAUSIŲ PASEKMĖS SAKSONIJOJ.

Žuvusieji kareiviai kitur palaidoti.

Berlynas, rugp. 19.—Buvusių riaušių pasekmės mieste Chemnitz, Saksonijoje, anot oficialio pranešimo, štai kokios: žuvo 8 oficerai ir 15 kareivių; sužeista 6 oficerai ir 85 kareiviai.

Civilijų žmonių nuostoliai nepaduodami.

Žuvusieji oficerai ir kareiviai su militariniu pagerbimu palaidoti ne Chemnitze, bet Frankenberge. Kadangi Chemnitze gyventojai baisiai neprielankiai atsineša į kariuomenę.

Riaušės buvo pakeltos dėl trukumo maisto. Gyventojus sukurstė spartakai.

15 ŽMONIŲ PAŠAUTA STREIKO KOVOJE.

Buffalo, N. Y., rugp. 21.—New York & Pennsylvania Traction Co., miestelyj O'ean, N. Y., streikininkai aną dieną buvo pakėlę kovą prieš streiklaužius. Pasekmėje 15 žmonių pašauta ir keli mirtinai apmušti.

Paminėtos kompanijos prezidento Page sunus, kolegijos studentas, taip apmuštas, kad nepasveiksis.

RIAUSĖS MILWAUKEE, WIS.

Milwaukee, Wis., rugp. 20.—Cudahy gyvulių skerdyklose streikuoja darbininkai. Vakari streikinkės moterys užpuolė iš tos kompanijos ofiso po darbo einančias merginas. Nežinrint šerifų pagalbininkų lyderimo, moterys merginas apmėtė kuo papuolė.

Iš to pakilo riaušės. Pasekmėje vienas žmogus nušautas, keli pašauti ir daugelis lengviau pažeisti.

Iš Douglas stovyklos prisunčiama trys kompanijos kariuomenės.

Streikininkų komitetas savo keliu turi konferencijas su kompanijos atstovais. Rasi bus susitalkinta.

Lincoln, Neb., rugp. 20.—Nebraska valstijos legislatura ratifikavo prohibicijos amendmentą šalies konstitucijoje.

Bet vietos apskričio teismas nusprendė, kad tasai ratifikavimas turi but patvirtintas arba atmetas referendumu.

SUKONFISKUOTA 18,000 SVARŲ SVIESTO.

St. Paul, Minn., rugp. 21.—Čia federalės valdžios agentai sukonfiskavo 18,000 svarų sviesto, laikomo sandeliuose.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year\$5.00
Six Months\$3.00
Thursday's Edition\$2.00
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS**"DRAUGAS"**

Eina kasdien išskyrus nedėlidienas.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams\$5.00
Pusmeti\$3.00
Prenumerata mokasi išskaita. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permaitinti adresą, visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išprekiant krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdėdant pinigus į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

**Armour'o Čebatai.**

Chicago milijonierius, vienas iš turtingiausių žmonių Amerikoje, J. Ogden Armour, pasigyrė išnešiojęs vieną porą kurpių visu karės metu. Jis matomai statėsi taip pat kaip ir milijonierius. Builders and Traders Exchange, t. y. trijų statytojų ir pirklių bendrija, sumanė pasityti iš turto, nupirkdama jam porą čebatų. Bendrijos nariai, daugiausiai darbininkai, tikėjosi, kad Armour'as pasieks ir supyks. Jie norėjo jam pasakyti: "Apiešini kaip neturtėlis, tai mes tau kaip neturtėliui dovanojame ko esi reikalingas."

Tečiau Armour'as nesupyrė ir nepasiežė. Jis dargi pasirupino, kad sumanytoji dovana kur nors nepapulti, todėl nusiuntė savo adresą į Builders and Traders Exchange.

Už pasityciją jis atsilygino pasitycijomis, prašydamas, kad jam nupirktų nevien kurpes, bet ir žėkes ir visą eilę rubų. Jis davė suprasti, kad jeigu jie yra taip geri, jog rūpinasi jo reikalais, tai jis pasisako koki tie reikalai yra. Armour'o pasitycijoms yra labai smailūs: jis pašėpia statytojus taip, kaip patys apšviečiausias žmogus pašėpia kitus. Nesuysk nei nūmanu pašėpimas.

Ta proga Armour'as pasiūnė dar ir kitam tikslui. Jis apskelbia visuomenei kaip mažos yra jo išlaidos rubams. Sulyg pranešimo, Armour'as savo rubams išleidžia mažiau negu žymi dauguma jo darbininkų. Jis nedėvi brangių daiktų.

Nėra priežasties abejoti apie Armour'o pasisakymo teisingumą. Jis nebutų milijonierius, jei mėtų pinigus nevisai reikalingiems daiktams. Milijonieriai dažniausiai būna labai geri taupumo ir spulumo pavyzdžiai.

Rusijos caras Petras Didysis sakė: "Kas nebrangina kapeikos, tas pats nėra rublo vertas." Bekovodami su carais ir turtingais mes tiek užsiarščiavome, kad nieko gerose nematome. Tat yra mūsų, ne jų, aklybė, ir ją mes gausime atkėnti.

Kas sugeba gerų daiktų mointis iš savo priešų, tas nėra kklas. Ir mes mokinkimės spūnimo iš Armour'o ir iš Petro

Didžiojo. Maža buvo Rusijoje žmonių, kurie savo tautai padarė tiek naudos kaip Petras Didysis.

Lenkų Nepasotinamas Gobštumas.

Nors lenkai, po rusų valdžia, turėjo kur kas daugiau liuosybės už nelaimingąją Lietuvą, jie vis nuolat skundėsi visam pasauliui, kad, esą, nustoje valdžios ir liuosybės, esą, prispausti ir be malonės varginami. Austro-Ungarijos valdžia labai buvo lenkams prielanki ir maloninga, vienok ir tenai jautėsi pavergtais ir trokšte troško liuosybės. Ką bekalbėti apie lenkų santikus su prusais. Prusams pradėjus kolonizaciją Lenkijoje, lenkai kas, kiek, kur gyvas subruzdavo aimanuoti, verkė krūvinomis ašaromis, stengdamiesi dildyti prūsų kolonizacijos baisią dėmę, šaukė pagalbon visą platųjį pasaulį sulaukyti prusus nuo taip baisios lenkams daromos skriaudos. Ištikro tai buvo niekšiškas darbas ne delto, kad tai prūsų vykinamas, bet baisiai niekšiškas savyje.

Pasaulis išgirdo tą lenkų sopulą bei gailėtingą dejavimą. Šventajam Tėvui tas lenkų spaudimas taip jau nebuvo svetimas. Visas pasaulis atkreipė į tuos lenkų vargus dėmę, pasmerkė gobštusius barbariškus valdonus, pripažino lenkams savyvaldos bei savęs sprendimosi teisę. Kitaip ir būti negalėtų, juk kiekvienas savo namuose turi šeimiminkavimo teisę.

Toki savyvalda, savęs valdymo, liuosybės teisė ne vieniems lenkams bei kelioms kolonijoms tautoms tepriklauso, bet yra kiekvienos subrendusios tautos savita. Kiekviena tauta, pajęgianti save valdyti, privalo būti savistovi, neprigulminga nuo niekieno malonės. Ką kokia tauta turi, tai visi tie turtai yra tos tautos nuosavybė. Plėšikui užpuolus namus, jį vadiname tikruoju vagiu, du, gį sugavus jį baudžiama už tokį jo baisų darbą.

Mastas žmogus taip drąsiai galėjo sau galvoti: tai kas, kas, bet jau lenkai, patys pergyvenę baisiausius neteisėtus prišpaudimus, tat ir kitoms tautos noderis būti nemelaisdingais, plėšikais, pavergėjais, prispaudėjais, tautinės dvasios slopintojais.

Be deja, lenkamis stoka netik melaisdingumą, bet ir paties žmogiskumo pas juos nėra. Ak, ir laukiniai žmonės susarmatyti iš lenkų elgimosi kaslink kitų tautų teisių gerbiu bei nepaliečiamybės.

Dar patys savo tautos namų nesusitvarkę, patys pavergiami žaidžiu dar neušigydę, klūpdami ir dar su savo priešais tebekovodami, jau bando Lietuvai, Ukrainai ir kitas tautas, savo šventvagiška, nežmoniškai barbariška letena paminti, pavergti ir tų tautų būvina aužinai sunaikinti. Toksai lenkų pasielgimas yra tikrai baisiausia nuodėmė, šaukiančia atkėrijimo į Dangų. Yra tai baisiausia šmėkla, nepasotinamas lenkų gobštumas.

RED. ATSAKYMAS.

Ponui Andriui Aukštakalniui, New Philadelphia, Pa., Ačiū už korespondenciją, bet jos netalpinsime, kadangi tokie prietikiai neneša jokios visuomenei svarbos.

Kviečiame rašinėti iš visuomeniško veikimo žinutes.

PIRKITE KARŠTĄ TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje.

Memorijalas, įteiktas šv. Tėvui Lietuvos valdžios vardu. (Versta iš prancūzų kalbos).

Ant žemės, iš kurios turi susidaryti Lietuvos viešpatija gyvena apie 6 milijonus žmonių. Tarp jų tik mažas skaičius yra nekatalikų. Tai-gi Lietuvą reikia priskaityti prie grynai katalikiškų šalių.

Katalikų Bažnyčia turi ir teisę ir priedermę rūpintis, kokią bus skirta ateitis tiems milijonams katalikų atgimančioje Lietuvos viešpatijoje.

Tiktai teisingai išdėjus tikėjiminį Lietuvos stovį galima duoti suprasti, kokia turės būti Bažnyčios politika toje viešpatijoje. Tatgi mes rūpinsimės prisidėti prie šito klausimo išaiškinimo.

I.

Tautinis lietuvių padėjimas atsiduri visai ypatingose sąlygose delto, kad buvo įvykęs Susivienijimas Lietuvos su Lenkija. Lietuvių kalba išliko vartojama labiausiai žemutiniuose tautos sluogsnuose. Viršutiniai-gi, neišskiriant nei dvasiškijs, buvo pamaži sulenkėję. Tiesa, kunigai kalbėdavo lietuviškai su žmonėmis, nors ir tai ne visur, bet tarp savs jie kalbėdavo vien lenkiškai.

Tikėdama, kad lenkiškumas ir augstesnė kultura yra vis vien, lietuvių dvasiškia bandė sulenkinti kuodaugiausiai žmonių. Tokiu būdu tikėjimo mokslas gavo atkėnti daugel, nes vietoje mokinti tikėjimo kunigai mokino žmones lenkiškai. Dar ir šiandien galima matyti nelabų to apėjimo pasekmių, ypatingai tose vietose, kur yra daug lenkų bajorijos ir kur klebonas yra po lenkų įtaka. Ten tikėjiminė apšvieta ir prisirengimas prie sakramentų yra labai menkas. Augščiausia tikėjiminė apšvieta yra tose vietose, kur nėra lenkų įtėkmės.

Lietuvai patekus po Rusijos valdžia patys karščiausieji katalikai, ir net kunigai, mintijo, jog tėvynę išgelbėti ir jos tikėjimą apsaugoti negalima kitaip, kaip tik dirbant išvien su lenkais. Visi turi pripažinti faktą, kad Rusijos vyriausybė dorais ir nedorais būdais stengėsi primesti pravoslaviją tautoms, kurias buvo patėmusi po savim. Tai-gi buvo mintis, kad norėdami atsiginti nuo pravoslavijos lietuvių neturėjo atidalti savo pastangas nuo lenkų pastangų.

Bendras kentėjimas po Maskvos jungu sumažino senosius nesusipratimus tarp Koronos (Lenkijos) ir Lietuvos. Uolybė ginti tą patį dvasios turinį palikimą, butent katalikų tikėjimą ir lenkų kalbą sustiprėjo abiejose tautose. (Augstieji Lietuvos sluogsniai tais laikais jau buvo pasisavinę lenkų kalbą). Tai-gi kaitkuriems išrodė naudinga plėtinti Lietuvos lenkų kalbą. Viešpatijaujančios tų laikų idėjos rodo naudą tautai ir reikalą religijai. Tai-gi Lenkijos padalinimui įvykus lenkų kalba Lietuvoje plito kaskart greičiau.

Kol lietuvių liaudis buvo pasiskendusi proto tamsybėse ir neturėjo nei galėjimo auginti savo tautinį susipratimą niekas neprotestavo prieš lenkinimą. Dagį priešingai buvo mintijamųjų, kad tai yra saugiausias kelias, ir kad reikia džiaugtis iš sodiečių karšto

norą išvėsti savo pom kalbą.

II.

Bet antroje pusėje XIX šimtmečio žymi permaina įvyko socialiaime lietuvių sodiečių gyvenime. Baudžiavoms išnykus ukininkai igijo beveik lygių teisių su savo buvusiais ponais. Atsirado žemdirbių, turėjusių savo žemės po 200 akierių ir daugiau. Lietuvos žemė yra derli. Neprigulmingai gyvendami Lietuvos ukininkai emė naudotis civilizacijos patogumais. Kadangi jiems atsidarė visos mokyklos (o pirma vidurinės ir augstosios ukininkų vaikams buvo neprieinamos), tai ukininkai pasiskubino pasinaudoti mokslo gerumais. Bet tikintieji lietuvių beveik visomet savo vaikus skyrė į kunigus. Nepoilingam beveik visa Lietuvos dvasiškijs susidėjo vien iš ukininkų vaikų. Pirmutinės tų kunigų gentkartės tik sustiprino lenkų gaivalą Lietuvoje.

Tečiau laiks nuo laiko pasirodėdavo kunigų, kurie nors ne visai susipratę tautiškai, visgi jautė reikalą dirbti žmonėse ne lenkų tik lietuvių dvasioje. Šitie kunigai išvien su keletu Lietuvos bajorų yra lyg pirmosios kregždės, pranešančios paskui ateinantį tautinį Lietuvos atgimimą. Nelaimė, kad tą atgimimą toliaus vedė visai kitokios rūšies žmonės, iš ko Lietuvoje pasidarė daug blėdies ypač katalikų Bažnyčiai.

Nevisi lietuvių ukininkų vaikai leidžiamieji į mokslus jautėsi turį pašaukimą būti dvasiškiais. Tai-gi savo tautoje turime kaskart daugiau inteligentų gimusių po šiaudiniu stogu: gydytojų, advokatų, mokytojų ir t. t. Pradžioje ir tie inteligentai buvo po lenkų įtėkme. Bet laikui bėgant, kuomet antroje XIX šimtmečio pusėje visos tautos Europoje emė kelti savo balsus reikalauanti savo tautinių teisių, ir lietuvių taip-gi nusikratė savo apsnūdimą. Apšvietieji žmonės Lietuvoje suprato, kad jų gimtoji kalba ne lenkiška tik lietuviška. Tas jausmas užgimė tarp pasauliečių. Pradžioje kunigai nesuprato to naujojo krįpsnio svarbos.

Lenkų bajorai suprato, kad lietuviškasis judėjimas yra pavojingas jų tikslams Lietuvoje, delto jie smarkiai jam priešino ir jam prikerę paniekinantį vardą: "litvomania." Kunigai, nors gimę žemumuosiose Lietuvos sluogsnuose, pradžioje gynė lenkų reikalus. Gal jie norėjo prilaukti esantį dalykų stovį, o gal tebebuvo prapratę mintyti, kad lenkiškumas yra galybė reikalinga kovai su pravoslavijais. Kad sustiprėtų šitą jų mintis, lenkai nusidavė tik, buk tautinis lietuvių judėjimas yra tiktai politiška Maskvos sukietybė, turinti tikslą susilpninti Lietuvoje ne vien lenkų įtėkme, bet ir pačią Katalikų Bažnyčią. Tokis protavimas ypatingai delto įtikindavo gan žymų skaičių kunigų, kad rusai, ypač pradžioje, rodėsi lyg šiek tiek pritarią jaunam lietuviškam judėjimui. Tečiau tas pritarimas tai buvo tik kaukė, nes kaip tik tuo pačiu laiku, kada pasirodė pirmieji tautinio lietuvių judėjimo vadai, valdžia užgynė Rusijoje visokius spausdinius lietuvių kalbą.

Tai-gi apšvietuoliai Lietuvoje pasidalino į dvi kovojanti tarp savs dali: vienoje pusėje buvo dalis kunigų ir ponų, kitoje pusėje jauni Lietuvos inteligentai. Prasidėjo savytarpinė karė. Jos pabaigoje laimė-

jo antrieji. Tečiau prieš tai pergalei įvyksiant dvasiškijs ir Bažnyčia gavo atkėnti ne vieną skaudų nuostolį.

Antroji XIX šimtmečio pusė nebuvo labai garbinga. Bažnyčiai. Netikėjimas besisilėpdamas po mokslo skraiste buvo praplitęs visose pasaulio šalyse. Rusijoje buvo blogiau negu kur kitur, nes tenai nihilizmas buvo nuodais užkrėtes širdis jaunumenes, einančios universitetus. Tečiau tuose universitetuose turėjo eiti mokslus ir lietuvių jaunumenes.

Tėviškėje, neturtingoje ukininko grincioje, jaunoji karta nerasdavo užtekintai stiprios atramos prieš rusiškiosios augstosios mokyklos pakraipą. Rusų mokyklose vakacijos paprastai buvo labai ilgos. Lietuvių jaunumenes jas paprastai praleisdavo tėvynėje. Kadangi tėvai, paprastai ukininkai mažai tegalėdavo padaryti įtėkmės ant mokslus einančių vaikų, tai vienatinis vaistas prieš kenksmingą rusiškų mokyklų dvasią tegalėjo būti pažintis su dvarponiais ir su Lietuvos kunigais. Bet nelaimingai atsitiko, kad dalis tos ponijos ir tos kunigijos niekino tautinius idealus lietuvių studentų, kurie, netekdami tikėjimo, tuom labiau ir smarkians persiimdavo tautinėmis tiesomis ir lietuvių kalba, bei nesuprasdavo kaip bajoras, ypač kunigas gimęs tame pačiame ukininkų luome, galėtų nemylėti jaunų moksleivių tautiečių. Todel studentai atšalėdavo nuo lietuvių kunigų. Tiesa, kad kunigai tokiais pavieniais jausmais atlygindavo studentams.

Lietuvos liaudis kuofabiau siai gerbia katalikų dvasiškiją. Gi studentai lietuvių yra iš tos pačios liaudies. Jie dar labiau yra susiriję su ja delto, kad rodo didį prisirišimą prie tautos brangenybių, prie jos kalbos, įpročių, padavimų ir t. t. Studentija ir liaudis veikiai turėjo suprasti ir suprato vieni kitus. Ilgas savo vakacijas studentai sunaudodo praplatindami ir sustiprindami tautinį liaudies susipratimą.

Lietuvos dvasiškijs taip-gi atsižadėjo savo klaidos, atmetė ponijos ir lenkiškumo pilikimus ir emė eiti naujais keliais.

(Pabaiga bus).

ATSIŠAUKIMAS Į VISAS LIETUVIŲ GELBĖJIMO ORGANIZACIJAS.

Pildomasis abiejų Tarybų Komitetas savo posėdyje, rugp. 7 d., 1919, išklaušė pranešimo p. Turčynavičienės, Tautos Komisionierkos Lietuvos Labdarybės, nutarė priimti jos pleną: suorganizuoti Pagelbinį (Auxiliary) Amerikų Komitetą prie mūsų gelbėjimo organizacijų, idant per jį sukelti nors po šimtą tūkstančių dolierių kas mėnuo Lietuvos labdarybės reikalus.

Suorganizavimui tokio Pagelbinio Amerikų Komiteto yra reikalaujama, kad mes, lietuvių, turėtume vieną bendrą Lietuvos Komitetą, atstovaujantį visas mūsų gelbėjimo organizacijas. Reikalingumą tokio Komiteto užgėrė Pildomasis Komitetas ir nutarė tam tikslui susaukti bendrą konferenciją visų mūsų organizacijų, kurios turi sau užuoduoti gelbėti Lietuvos žmones.

Šiuomi yra visos mūsų gelbėjimo centralės organizacijos prašomos neišvengtinai dalyvauti šioje konferencijoje.

PASTŲ, TELEGRAFIŲ IR TELEFONŲ VALDYBA.

Šiuo pranešu, kad pastų skyriai atidaryti žemiaus nurodytose vietose, kur priimama paprasta korespondencija, apdrausta ir laikraščių prenumerata, kaip Lietuvoje, taip ir užsieny leidžiamų.

Istaigų pavadinimas.

- 1 Akmenė
- 2 Alytus
- 3 Anykščiai
- 4 Biržai
- 5 Baisiogala
- 6 Gruzdžiai
- 7 Garždai
- 8 Jonavas
- 9 Jeznas
- 10 Joniškis
- 11 Joniškėlis
- 12 Jurbarkas
- 13 Kalvarija
- 14 Kapčiamiestis
- 15 Kaišiadorys
- 16 Kaunas
- 17 Kelmė
- 18 Kybartai
- 19 Kedainiai
- 20 Kražiai
- 21 Kretinga
- 22 Kuršėnai
- 23 Kvedarna
- 24 Kupiškis
- 25 Lazdijai
- 26 Luokė
- 27 Ludavėnai
- 28 Linkuva
- 29 Marijampolė
- 30 Mažeikiai
- 31 Mikelmontas
- 32 Naumiestis
- 33 Panevėžys
- 34 Papilė
- 35 Pilviškiai
- 36 Plungė
- 37 Prienai
- 38 Pasvalys
- 39 Pumpėnai
- 40 Rietavas
- 41 Radviliškis
- 42 Raseiniai
- 43 Rokiškis
- 44 Serijai
- 45 Seda
- 46 Seinai
- 47 Skaudvilė
- 48 Skuodas
- 49 Šeduva
- 50 Šakiai
- 51 Šiauliai
- 52 Šilalė
- 53 Šeštakavas
- 54 Švėkšna
- 55 Tauragė
- 56 Telšiai
- 57 Taurėnai
- 58 Traškunai
- 59 Ukmergė
- 60 Varniai
- 61 Viekšniai
- 62 Vilkaviškis
- 63 Vilkijs
- 64 Virbalis
- 65 Vabalninkas
- 66 Veiveriai
- 67 Zagarė

Yra pasiūloma, kad šį konferenciją būtų rugsejė, (sept.) 1 d., 1919, New York. Patariama, kad kiekviena organizacija šioje konferencijoje turėtų po vieną balsą, tokiu būdu skaitlius atstovų gali būti siunčiamas pagal išgalę ir mūžūrą organizacijų.

Jeigu jokių paremtų pasiūlymų permaitinti šon išdėstytas išlygas nebus padaryta iki rugpjūčio 25, 1919, šios išlygos skaitysis priimtomis.

Pildomasis Komitetas išrinko nuo savs komisiją iš kun. Petraičio, p. P. S. Villmonto, p. Staknio ir Dr. Jonikailio. Jų užduotis bus pagelbėti įvykinti šią konferenciją ir paskui kooperuoti su tuo Komitetu, kuris bus išrinktas šioje Konferencijoje.

Tarybų Ekzekutyvis Kom. per M. J. Viniką.

68 Ziežmariai
69 Zeimis
70 Veviržėnai
71 Naumiestis—Tauragės

apskr.
Šį pranešimą prašom visų laikraščių išsispausdinti.

Valdybos Viršininkas
S. Tomaševičius.
"Lietuva," Kaunas.

NORINČIOS PASTOTI! KARIUOMENĘ LIETUVAITĖS LAISKAS.

Taryboj gautas laiškas iš vienos merginos, norinčios pastoti į kariuomenę kariauti kartu su broliais karžygiais už tėvynę.

Laiškas šio turinio:

"Mano idealas — tai troškimas šokti į kovos sukurių tėvynę ginti ir drąsiai atstauti krutinę priešų kulkomis, nešti savo pasišventimą, drauge su broliais karžygiais, ant liepsnojančio tėvynės aukuro. Tai noras pašvesti savo gyvenimą nepažįstančiai nuilsimo jėgai.

Savo idealui prižadau amžinos ištikimybės ir tikiuos, kad joks išmėginimas neparlauž. Juk tėvynė išsiilgus — reikalauja mūsų lietuvių pasišventimo; reikalauja drąsų karžygių, stojančių į jos gynėjų eiles.

Ir kodėl mes lietuaitės negalėtume dalyvauti kovose? Kodėl Tėvynės meilė turėtų pasilikti vien tik žodžiuose? Kodėl negalėtų apsiereikšti narsiuose darbuose, karžygiškame pasiaukavime?

Kodėl toks beširdis skirtumas?

Maldauju aš Jus, Gerbiamiaieji, maldauju visa širdimi: priminkite mane, karievių eiles. Aš jaučiu, kad viską galėsiu atlikti, ko reikalauja iš karių vaikų. Mano protas jaunus, nenuilęs, siela karšta, pajėgos neišaukotos. Trokštu atlikti savo gyvenimo uždavinį."

"Lietuva," Kaunas.

VYČIŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS.

Liepos 5 d. Sporto Sąjungos bute įvyko visuotinis Lietuvos Pasipties vyčių (skautų) Draugijos susirinkimas. Pirmininkavo dr. I. Alekna.

Pirmininkas pranešė, kad balandžio 23 dieną Draugijos vardu nusiųstas pasveikinimas Anglijos, Amerikos ir Prancūzijos skautams.

Buvo svarstomas klausimas artimiausių Draugijos uždavinių. Į draugijos valdybą išrinkti:

Dr. I. Alekna — pirmininkas, dr. Slizys — vice-pirmininkas, Kun. Morkelis — išdinininkas, V. Šembergas ir S. Lozoraitis — sekretoriai.

Liepos 9 d., 4 val. po pietų Sporto Sąjungos bute įvyko L. P. V. Draugijos Valdybos posėdis.

Reikia tikėtis, kad visi, kam rūpi mūsų jaunumenes dvasios ir kuno kultura, prielankiai sutiks kalbamiosios Draugijos įsikurimą.

"Lietuva," Kaunas.

CICERO LIETUVIŲ DOMAI!

Kas tiktai iš Cicero norite gauti "Draugų" arba paduoti jį apgarsinimą, ar koki darbą (jobą) kreipkitės prie p. A. Valandaus.

1442 So. 49th Ave.
Pas jį galima gauti maldaknygių ir kitokių knygų.
Pasinaudokite.

CHICAGOJE.

KATALIKIŠKOS ŠVENTĖS.

Ketvirtadienis, rugp. 21 d., šv. Joana Farnieška.
Penktadienis, rugp. 22 d. Timotiejus. Hipolitas.

TYRINĖJA RIAUSIŲ PRIEŽASTIS.

Serifas nurodo į industri-jalistus.

Specijalė grand jury prade-da tyrinėjimas, kad susekti ra-siųjų riaušių priežastį, ir kad surasti priemonių, kad tokios riaušės neatsikartotų ateityje.

Liudyti pašaukta daugelis aldermanų ir biznierių, kad jie pasakytų savo nuomones apie riaušes, apie riaušių priežastį, kas už anas kaltas.

Prieš grand jury pirmiausia liudijo šerifas Peters. Šis už riaušes kaltino industrialis-tus. Sakė, jis turįs prirodymų, kad raudonieji agitatoriai kur-stę juodus ir baltus prie galva-žudysčių ir sukėlimo kuodi-džiausios betvarkės.

Ateityje tvarka priguli, anot šerifo, nuo abiejų rasių išmin-tingo vadų veikimo.

Kiti liudiniai pasakojo apie stovį pirm riaušių tose vietose, kur gyvena juodi ir balti žmonės.

MRS. TREPAGNIER APMUŠTA KALĖJIME.

Ją apmušė kita uždaryta moteris.

Pavieto kalėjime uždaryta laikoma senyva Mrs. Trepag-nier, kuri teismo nubausia ligi gyvos galvos kalėjimu už nu-šovimą Chicagoje knygų ir pa-veiklų leidėjo Volland.

Aną dieną kalėjimo sargyba ton pačion kameron uždarė jauną prasižengė, kokią tai Anna Ratten.

Dvi moteriškos pradėjo gin-čus. Mrs. Trepagnier tvirtino, kad į senesnius žmones (mat, jina) senyva) teismas atkrei-pia daugiau domos, išreiškia daugiau susimylėjimo.

Kitą kalinė gynė jaunosios prasižengė. Iš ginčų pakilo peštynės.

Kol atbėgo sargyba, jaunes-nioji kalinė jau turėjusi pasi-guldžiusi ant aslos seną žmog-žudę. Senė pažeista pažaunė ir gerokai apmušta.

BAISIAI APDEGĘ IR MIRĘ VAIKUTIS.

Užvakar motinai nesant namie radę brėžukų ant savęs drabužėlius uždegę apie porę metų amžiaus lietuvių vaikutis Chester Valperaitis, 6947 So. Talman ave.

Nugirdę kaimynai kaimynai atbėgo ir prigesino svelančius drabužėlius. Bet vaikutis buvo jau kaipir pusiau iškepes. Ve-žamas ligoninėn mirė.

PLĖŠKAS PAŠOVĖ ŠLAMSTŲ RINKĖJĄ.

Du juodu plėšiku vienoj gat-vaitėj tarp 49-tos, State ir Dearborn gat. užpuolė šlamštų rankiotą Abraham Linskey, 1439 West 13 gat.

Pareikalavo pinigų. Tasai pasipriešino. Tad vienas plėši-kas paleido į jį kelias kulip-kas. Po to pabėgo nieko nepo-linė.

Pažeistą žmogų policija tuo-jaus pristatė Washington Park ligoninėn.

TEISEJAS STELK BAUDŽIA IR ADVOKATUS.

Kitus pasiunčia lavoninėn.

Teisėjas Stelk veikia auto-mobiliniam teisme, kur teisia-mi automobilistai už per greitą važinėjimą.

Užvakar teisman pašauktas advokatas A. Bisch. Jis buvo suareštuotas už per greitą va-žiavimą automobiliu.

Teisėjas ant advokato uždė-jo \$25 pabaudos pažymėda-mas:

„Jei tamsta butum šiaip sau paprastas pilietis, aš nubaus-čiau kokiais pora dolierių. Bet tamsta esi advokatas. Tamsta pažįsti įstatymus ir jų nepil-dai.“

Kitus kelis prasižengėlius už per greitą važinimą teisėjas pasiuntė pavieto lavoninėn, kad jie tenai pasižūrėtų į per-greito automobiliais važinėji-mo aukas.

NAUJAS IŠGALVOJIMAS DARYTI BIZNĮ.

Ko tie turtingieji negali prasimanyti.

Viena Chicagoje kramtomos gumos kompanija nusamdė po-rą lakstytyvų, prikrovė tuos kramtomos gumos pundelių ir liepė lakunams skristi per ap-linkinius mažuosius miestelius ir tenai pamėtyti gumos pun-delius.

Prie pundelių yra prisiekti tikietai. Kas tuos pundečius ras ir pristatys kompanijai, tikietus, tas gaus raštą, sulig kurio leidžiama veltui pavaži-uoti lakstytyvais.

Tokiuo keliu mėginama pra-platinti biznis ir sensacijos. Nuo to priguli didesnis kom-panijai pasisekimas.

SUZEISTAS POLICMONAS VAŽIUOJANT AUTO-MOBILIU.

Policmonas William Cach-man, 37 metų, ir automobilis-tas John McShaffry suzeistu, abiem važiuojant automobiliu.

Judvieji automobilius susi-daužė su kitu suukinoju auto-mobiliu, priklausančiu Fish Furniture kompanijai.

MIRĖ MOTERIS. VYRAS PALIUOSUOTAS.

Teismas kalėjimu buvo nu-baudęs Abe Rudman už neno-rėjimą duoti užlaikymo savo moterei ir vaikams.

Dabar jo moteris mirė ir Rudman paliuosuosius iš kalė-jimo.

TRAUKINIS SUVAŽINEJO TRIS ŽMONES.

Illinois Central geležinkelio greitasis traukinis suvažinėjo tris žmones, važiuojančius au-tomobiliu skersai geležinkelio Homewode.

Žuvo Oppenheimer su mote-rimi ir Mrs. Strausser.

S. V. KONSULIS PROTES-TUOJA PRIEŠ CAR-RANŽĄ.

Londonas, rugp. 20. —Gau-ta žinių, jog S. Valstijų ir Prancuzijos konsuliai Meksi-koje užprotestavo prieš Car-ranžą, kam šis prašalina iš Meksikos Anglijos pasiunti-nystės archivų prižiūrėtoją Cummings.

Yra žinių, kad Cummings dar neapleido Meksikos.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

TAUTOS FONDO IR LIET. RAUDONOJO KRY-ZIAUS VEIKEJAMS.

Tautos Fondo ir Liet. Rau-donojo Kryžiaus šelpėjų sky-rių valdybos ir veikėjai, taip-pat visos Chicago apylinkės katalikai veikėjai bei veikėjos yra kviečiami į susirinkimą penktadienį, rugpjūčio 22 d., vakare, Dievo Apveizdos pa-rapijos svetainėje, Chicago. Y-ra dideliai svarbių, nepapras-čių, nei kiek neatidėliotinų, rei-kalų. Nei vienas katalikas vei-kėjas negali praleisti šio su-sirinkimo.

Kviečia Katalikų Vienybės Centro Valdyba.

IŠ TOWN OF LAKE.

Šiomis dienomis, vakarais, šv. Kryžiaus parapijos salėje yra didelis darbometis. Nes Raudonojo Kryžiaus skyriaus rėmėjai darbuojasi išsijusę prie supakavimo suaukotų vie-tos lietuvių drabužių, avali-nės ir kitko. Iš šalies žiurint, darbas eina labai sparčiai. Vieni taiso, kiti susivinėja kur kas praplyšę ir deda į dėzes, jas užkالا ir rengia į tolimą kelionę. Tame darbe pasižven-tę ypač: J. Martinkus, Al. Butkevičius, M. Kniukšta, Pet. Durska, J. Montvilas, J. Nau-sėda, B. Tiškus, B. Toleikaitė, J. Nutautaitė ir M. Milašaitis. D. M.

IŠ NORTH SIDE.

L. Raud. Kryž. rėmėjų sky-rius susirinkime rugpjūčio 15 d. sekantieji nariai aukojė nu-pirkimui siulę del mezgimo svederių bei aučių Lietuvos kareiviams.

Po 2 dol.: J. Martišius, J. Gerdžiūnas.
Po 1 dol.: Kun. Pr. Meškaus-kas, A. Andruškevičienė, J. Petraitis, J. Berkelis, A. Bač-kis, P. Mureika, Pr. A. Kišo-nas.

Po 50c: A. Bačis, J. Morkus, Girdžiūnas, P. Vaškunas, M. L. auskas, J. Lebežinskas.
B. Naujokienė 25c.
Viso labo \$14.85.

Pr. A. Kišonas.

IŠ TOWN OF LAKE.

Visuomeniški kursai, ku-riuos suorganizavo L. Vyčių 13 kp., atsišbuva du kartų kiek-vieną savaitę. Lekejas duoda gerb. prof. Bučys. Žmonių vi-suomet prisirenka pilna svetai-nė. Gerb. prof. savo paskaito-se aiškina apie pasaulio sutvė-rimą, apie Dievo buvimą ir tt.

Kam nėra kas gerai supran-tama, kas tik paklausia, kiek-vienam paaiškina taip, kad žmogus gali suprasti, bet, štai, patėmėjau, kad į kiekvieną lek-ciją atsilanko vienas vyrukas, kuris save vadina moksleiviu ir duoda profesorui klaus-i-mus. Savo klausimais jis tik sau ir visiems juokų pridriba.

Visi žmonės juokiasi. Na, tiek to. Prof. vis-gi tinkamai atsako bei paaiškina. Bet tam ne-užtenka to. Praeitą pėtnyčią, t. y. rugpjūčio 15 d. išdrįso rei-kalauti profesoriaus, kad jam užleistų vietą ir jis išaiškintų klausytojams, jog Dievo nebu-vo ir nėra, kad Kristus nesikė-lė iš numirusių. Gerb. prof. Bučys paprasė atnešti parody-ti kokio nors universiteto diplo-mą, tuomet leis kalbėti. Vy-rukas pasisakė, kad jis neturįs netik universiteto diplomo, bet ir Public School'ės. Jis sakėsi

iš knygų tai žinąs. Ant to prof. atsakė, kad jei turėtum univer-siteto diplomą, tai nereikėtų egzaminuoti, bet kad tik iš knygų žinai, tai reikalingas egzaminavimo. Ar taip bus ge-rai? Vyrukas paraudo ir, ne-turėdamas ką sakyti, atsisėdo. Tai pavyzdys visiems, kaip lais-vamaniai suklaidina žmones. Tas vyrukas, kuris save vadi-na moksleiviu, šį kartą jo var-do neminėsiu, neturėdamas nei jokio mokslo, vientik prisi-skaitęs bedieviškų laikraščių, o gal vieną-kitą dar knygpa-laikę už tris centus, nes matyt, kad ir skaityti gerai nemoka, žmonėms sako, jog galįs pri-rodyti, kad Dievo nėra ir kad Kristus nedarė stebuklų!

Užtai, gerbiamieji, neduoki-tės save suvedžioti kokiems ten "moksleiviams," kurie pa-tys nieko nemoka kaip tik pa-skaityti bedievišką laikraštį, o nori kitus "mokinti."

Al. Panavas.

IŠ WEST SIDE.

Antras didelis piknikas West Sidės lietuvių Viešojo Knygy-no, susidedantis iš 13-kos drau-gijų buvo nedėlioį, rugpjūčio 10 d., National Grove, River-side, Ill. Buvo paskirta 12 do-vanų lenktynėms, vertės \$50.

Važiudamas maniau, kad važiuoju į iškilmingą pikniką. Ir neapsirikau. Tikėjau, ra-sti daug publikos delto, kad iš 13 draugijų susideda, tačiau kaž kodėl publikos neperdaugiausia buvo.

Dalyvavusieji linksminosi, žaidė. Apie 5 val. ant plečias buvo lenktynės ir dovanų dali-nimas, kaip apgarsinime skam-bėjo.

Vienas vaikas iš visos ei-lės pralenkė visą eilę, reikšia jis turėjo laimėti kokią nors dovaną. Bet kaž kodėl komite-tas tam vaikui dovanos ne-davė, išrasdamas kokią tai prie-žastį. Buvo ir daugiau pana-sių atsitikimų su dovanomis. Daugelis iš publikos tuo pasi-piktino. Turėjo būti dar ir se-rijų traukimas, bet į tai neat-kreipiau domos. Tas, be abe-jonės, buvo padalinta tarp "saviškių," nes čia buvo di-desnės dovanos.

Abejoju ar taip buvo nutar-ta susivienijimo kaslink pa-skyrimo dovanų ir sutraukimo publikos.

Vienas iš Svečių.

CHICAGOS LIETUVIŲ KAREIVIŲ DOMAI.

Rugpjūčio 14 d. "Lietuvos" svetainėj buvo susirinkimas Amerikos lietuvių kareivių, kad suorganizavus Amerikos lietuvių kareivius. Gaila tik, kad susirinkimas atsilankė ka-reivių vos apie 30. Atsilankė daug mažiau, negu buvo ma-nyta. Priežastis gal buvo—ma-žas išgarsinimas.

Sekantis susirinkimas įvyks rugpj. 21 d., "Lietuvos" sve-

tainėje, 3249 So. Morgan st. Pradžia 7:30 val. vakare.

Joseph J. Zamkus,
Kom narys.

L. R. K. LABDARINGOS SA-GOS CENTRO VALDYBA:

Dva. vad. kun. I. Albavičius, 717 W. 18th St., Chicago, Ill.
Pirm. A. Nausėda, 1658 Waban-sia Ave., Chicago, Ill.

Vice-pirm. F. Veryga, 4539 So. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Nut. rašt. Jonas Purtokeas, 4437 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill.

Fin. rašt. Alex Dargis, 726 W. 18th St., Chicago, Ill.

Izd. prof. kun. Pr. Bučys, 2634 W. Marquette Rd., Chicago, Ill.

Išdo Globėjai:
Kun. I. Albavičius, 717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Juoz. Rupšis, 4430 So. Maple-wood Ave., Chicago, Ill.

Direktoriai:
Prof. kun. Pr. Bučys, 2634 W. Marquette Rd., Chicago, Ill.

Kun. Ign. Albavičius, 717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Kun. F. Kudirka, 1644 Waban-sia Ave., Chicago, Ill.

Alex Dargis, 726 W. 18th St., Chicago, Ill.

Ant. Nausėda, 1658 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

Juoz. Rupšis, 4430 So. Maple-wood Ave., Chicago, Ill.

Kun. M. Krušas, 3230 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Fr. Veryga, 4539 So. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Jonas Petraitis, 4358 So. Wash-tenaw Ave., Chicago, Ill.

Juoz. J. Elias, 4600 So. Wood St., Chicago, Ill.

Boleslovas Sekleckis, 3427 Au-burn Ave., Chicago, Ill.

Anastazas Valančius, 1442 So. Chicago, Ill.

GRAND RAPIDS, MICH. LIETUVIAMS!

Jusų kolonijoje nuo Balan-džio 20 dienos 1919 m. "Drau-gą" atstovauja p. J. MARGE-LIS, 544 Myrtle str.

Pas jį galite "Draugą" už-sirašinėti, nusipirkti paduoti ir jį pajieškojimus ir pagarsi-nimus. Galite gauti ir knygų. Sinomi atšaukiame įgalioji-mus kokiame nors kitam Grand Rapids, Mich. "Draugo" agentui.

Dr. M. T. Strikol'is
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1757 W. 47th St., Chicago, Ill.
Ofiso Telefonas Boulevard 160
Namų Telefonas Seeley 420

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Telefonas McKinley 6764
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tos gatvės

Bell System

Ko-operacija Tarpe Telefono Vartotojų

Norint papildyti telefono kalbą, reikia trijų ypatų—žmogus kuris šaukia, operatorka ir šaukiamasis žmogus.

Jeigu šios trys ypatos atsako greitai, tuomet laikas neužsitrukdė ir linija yra liuosa del kitų vartojimo, kaip kada prašoma, kad žmogus laiko tikrus pasikalbėjimus vietoj atlikti kas reikia ir leisti kitam dratą var-toti.

Ko-operacija tarpe telefono vartotojų šiame atžvilgyje bus pagerinimas geresnio patar-navimo.

CHICAGO TELEPHONE COMPANY

KARE IR UGNIS

Viską atėmė, sugadino ir sudegino gyvenimus Jusų giminių

Jusų pačios, vaikai, motynos, tėvai, broliai, seserys ir kiti arti-mi Jusų širdžiai žmonės liko be apvalkalo, duonos, pastogės, vaik-ščioja nuomi, basi ir alkani: su ašaromis akyse prašo Jusų pagalbos.

AR PASIUNTĖT JUS? JEIGU NE, TAI KO LAUKIATE? Kad pagalbėjus Jums ir Jusų giminėms, CENTRALIS BENDRAS LIETU-VIŲ BANKAS siunčia į visiems gerai žinomą kaip kovotoją už Lie-tuvos laisvę, advokatą p. F. J. BAGOČIŲ į Lietuvą, Latviją, Ukrainą ir Lenkiją del ištirimo komercijinių reikalų, tuo pačiu laiku jis ga-lės nuvežti įteiktas dovanas, pinigų ir laiškus. Jeigu Jus nežinote kur Jusų giminės, tai prisiųskit mums senąjį antrašą ir vieną (1) dolierį padengimui laišų, o mes pasistengsime suieškoti Jusų gim-i-nes. Laikas mus nelaukia, siųskit pinigų, laiškus šiuo antrašu:

Centralis Bendras Lietuvių BANKAS

32-34 Cross Street

Boston, Mass.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ CHICAGOJE

PEARL QUEEN KONCERTINA

NEMOKĖSI PINIGUS BEREIKALO
Musų krautuvė—viena iš didžiausių Chicagoje

Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi. Mašinėlių laiškam drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mados. Užlaikom visokius laikrodžius, žiedus, žliubi-nius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdir-bysčių. Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dir-bame visokius ženklus draugystės, taisome laikrodžius ir muzikališkus instrumentus atsakančiai. Kurie prisiųs trijų centų krasaženklį gaus katalogą veltui.

Steponas P. Kazlawski
4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas: DROVER 7309

"RAMYBĖ JUMS"

Seniai visų laukiama išėjo iš spaudos

Nauja nepaprasta Maldaknygė

Išleista Kun. Jono Jakaičio lėšomis

Maldaknygė turi net 958 puslapius, bet atrodo visai nedidelė delto, kad spausdinta ant labai plonos popieros.

Kainos:

Audeklo apdarais **kaina \$2.00**

Avies kailio apdar. **kaina \$2.50**

Morocco minkšti **kaina \$3.50**

Užsakymus siųskite šitu adresu:

"Draugas" Publ. Co. 1800 W. 46th st

Pažymėkite už kokią kainą norite gauti knygą